

Oikeusministeriön lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden sekä Ukrainan välisen yhteistä ilmailualueetta koskevan sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja sopimuksen väliaikaisesta soveltamisesta

Liikenne- ja viestintäministeriö on pyytänyt oikeusministeriön lausuntoa hallituksen esitysluonnoksesta. Oikeusministeriö esittää lausuntonaan seuraavaa.

Toimivallan jako

Oikeusministeriö katsoo, että jaksoa 11.1 eduskunnan suostumuksen tarpeellisuudesta ja toimivallanjaosta unionin ja jäsenvaltioiden välillä olisi hyvä tarkentaa, esimerkiksi lisäämällä sivun 12 jaotteluun arvio myös artiklan 30 osalta. Artikla 24 on arvioitu esityksessä unionin toimivaltaan kuuluvaksi, mutta eduskunnan suostumuksen tarpeellisuutta arvioidaan kuitenkin jäljempänä, mikä ei ole johdonmukaista.

Kansallinen lainsäädäntö

Esitysluonnoksen sivulle 12 on kirjattu ”sopimuksen kattamista aloista säädetään kansallisesti liikenteen palveluista annetussa laissa (320/2017), ilmailulaissa (864/2014), Liikenne- ja viestintävirastosta annetussa laissa (935/2018) ja lentoasemaverkosta ja maksuista annetussa laissa (210/2011). Lait täydentävät laaja-alaista EU-sääntelyä. Liikenneoikeuksia koskeva toimivalta on kansallista.” Sopimuksen kattamista aloista säädetään kuitenkin muussakin kuin yksinomaan liikenteen alan kansallisessa lainsäädännössä. Esimerkiksi sopimuksen 11 artikla koskee kuluttajansuojaa ja sisältää viittauksen sopimuksen liitteen I F osaan, joka sisältää muun muassa pakettimatkadirektiivin ja kuluttajasopimusten kohtuuttomia ehtoja koskevan direktiivin 93/13/ETY. Listattujen säädösten täytäntöön panemiseksi on annettu kansallista lainsäädäntöä. Yllä olevassa tekstissä olisi hyvä mainita myös näistä ainakin keskeisimmät, kuten kuluttajansuojalaki (38/1978) ja laki matkapalveluyhdistelmistä (901/2017).

Muuta

Mitä tulee sopimuksen 25 artiklaan, sen mukaan toimivaltaisilla viranomaisilla on oikeus neuvotella keskenään esimerkiksi kohtuuttomista, syrjivistä tai tuetuilta vaikuttavista hinnoista. Tällaiset hinnat saattaisivat tulla arvioitavaksi kuluttajansuojalain kohtuuttomia sopimusehtoja koskevien säännösten nojalla. Tämän johdosta herää kysymys siitä, keitä olisivat 25 artiklan mukaiset viranomaiset ja olisiko tällainen viranomainen Suomessa myös kuluttaja-asiamies.